

עתירה: צו המורה לחשוף את פרוטוקולי ועדת צמח

הבוקר, יום ג' (13/5/13), עתר המכון לאחריות תאגידית במרכז האקדמי למשפט ולעסקים בעתירה דחופה לביהמ"ש לעניינים מנהליים בירושלים בבקשה להוצאת צו המורה למדינה לחשוף בפניו ובפני הציבור את הפרוטוקולים של ישיבות הוועדה לבחינת מדיניות הממשלה בנושא משק הגז הטבעי בישראל (ועדת צמח).

אי פרסומם של פרוטוקולי הוועדה בחלוף 15 ימים (עד מועד ה-12/5) מיום מתן ההחלטה בדבר פרסום המידע (במועד ה-10/4), זאת גם אם קבע הממונה על חוק חופש המידע, מטעמים מיוחדים, כי ההחלטה תבוצע מאוחר יותר תוך ציון מועד ביצועה - מהווה הפרה של הוראות החוק. יתר על כן, בשל הכרזת שר האנרגיה והמים, כי בכוננת ממשלת ישראל להכריע בסוגיית יצוא הגז הטבעי מישראל פרסום הפרוטוקולים בתקופה הקרובה היא קריטית.

עד מועד הגשתה של עתירה זו, לא פרסמה המדינה את פרוטוקולי הוועדה וזאת בניגוד להוראות החוק. לפיכך, דורש המכון לאחריות תאגידית במרכז האקדמי למשפט ולעסקים מבית המשפט להורות למדינה לפרסם את פרוטוקולי הוועדה לאלתר, זאת מכוח סמכותו הקבועה בסעיף 17 לחוק חופש המידע ובהתאם להוראות סעיף 7(ד) לחוק.

בתאריך 27/2/13 פנה המכון לאחריות תאגידית במרכז האקדמי למשפט ולעסקים באמצעות עו"ד אפי מיכאלי, ראש תחום הפרטה ורגולציה במכון וביקש את חשיפת פרוטוקולי ועדת צמח לבחינת מדיניות הממשלה בנושא משק הגז הטבעי בישראל.

מהלך זה משלים פנייה קודמת של המכון לאחריות תאגידית יחד עם הקליניקה לשינוי חברתי סביבתי במרכז האקדמי למשפט ולעסקים לפיו אישור מסקנות הוועדה ראוי להתקבל במסגרת חקיקה ראשית של הכנסת וזאת לאור ההשלכות הכלכליות, חברתיות וגיאופוליטיות של ההחלטה בדבר היקף ייצוא הגז מישראל. לעבודת הוועדה חשיבות ציבורית וכלכלית רבה ויש בהמלצותיה כדי להשפיע רבות על תפקודו של משק האנרגיה במדינת ישראל במהלך העשורים הקרובים. לאור זאת, יש בפרסום פרוטוקולי ישיבות הוועדה וחומרי הרקע שהוגשו לוועדה חשיבות ציבורית ראשונה במעלה לצורך בחינת האופן בו פעלה הוועדה ולצורך בחינת מסקנותיה באופן מלא, מקיף שקוף ומעמיק בפני הציבור.

בעתירה נטען כי בניגוד חוק חופש המידע (התשנ"ח-1998) ומשחלפו 30 ימים מיום קבלת הבקשה לפרסום את הפרוטוקולים של ועדת צמח, הודיע בתאריך 10.4.13 משרד האנרגיה והמים המכון לאחריות תאגידית במרכז האקדמי למשפט ולעסקים על "כוונה לפרסמם" (כלשון התשובה) וזאת רק בעקבות פניות חוזרות ונשנות של המכון. האגרה לפי חוק חופש המידע שולמה כחוק.

עוד צוין בעתירה כי בניגוד לקבוע בסעיף 7(ד) לחוק חופש המידע ובחלוף למעלה מ-15 ימים מיום הודעת אחריות חופש המידע במשרד האנרגיה בדבר ההחלטה לפרסם את פרוטוקולי הוועדה, פנה המכון לאחריות תאגידית במרכז האקדמי למשפט ולעסקים שוב ביום 28.4.13 למשרד בבקשה, כי יפרסמו את פרוטוקולי הוועדה וכי יקדמו לעשות כן וזאת זמן מספק בטרם תכריע ממשל ישראל בהמלצות הוועדה. משפנייתה זו לא נענתה, פנה שוב המכון לאחריות תאגידית במרכז האקדמי למשפט ולעסקים ביום 8.5.13 למשרד האנרגיה בבקשה, כי יביאו לפרסומם של הפרוטוקולים בהתאם לאמור בהוראות החוק וזאת לא יאוחר מיום 12.5.13.

עבודתה של הוועדה לבחינת מדיניות הממשלה בנושא משק הגז הטבעי בישראל בראשותו של מנכ"ל משרד האנרגיה מר שאול צמח הסתיימה לפני מספר חודשים. כחלק מהליך העבודה, נערכו שורה ארוכה של ישיבות במסגרתן דנו חברי הוועדה בנושאים שונים שקיבלו ביטוי במסקנות הוועדה שהוצגו לציבור עם פרסום הדו"ח הסופי בחודש ספטמבר 2012.

מהלך זה של המכון לאחריות תאגידית משלים מהלך נוסף בנוגע למסקנות הוועדה אותו מקדם המכון יחד עם הקליניקה לשינוי חברתי סביבתי במרכז האקדמי למשפט ולעסקים בראשותו של עו"ד ערן צין וזאת במסגרת פנייתם לראש הממשלה לפיה יש לעגן את המלצות הוועדה במסגרתה של חקיקה ראשית של הכנסת ולא די באישור הממשלה של המסקנות. עמדה זו מבוססת על ההכרה בחשיבותה הרבה של ההחלטה בדבר ייצוג הגז מישראל והשלכותיה הרבות על מצבה הכלכלי, חברתי וגיאופוליטי של ישראל בעשורים הקרובים.

בעתירה מבקש המכון לאחריות תאגידית במרכז האקדמי למשפט ולעסקים מבית המשפט לחייב את המדינה בהוצאות.

עו"ד אפי מיכאלי, ראש תחום הפרטה ורגולציה במכון לאחריות תאגידית: "למרות שעבודתה של הוועדה היא ציבורית, בחרה הוועדה שלא לחשוף את פרוטוקולי ישיבות הוועדה בהן הופיעו שורה ארוכה של מומחים שהציגו עמדות שונות לעניין היקף יצוא הגז מישראל. עם חשיפת הפרוטוקולים ניתן יהיה ללמוד על העמדות השונות שהוצגו בפני הוועדה ביחס למדיניות המומלצת בנושא ולבחון את מסקנותיה.

לחשיפת פרוטוקולי ישיבות ודיוני הוועדה חשיבות ציבורית ראשונה במעלה. למסקנות הוועדה, במידה ותאומצנה, תהיה השפעה רבה על משק האנרגיה הישראלי בעשורים הקרובים ולכן ראוי שאופן עבודתה של הוועדה יהיה חשוף לעיני הציבור. לא ברור בשלב זה איזה מידע יחשף והאם יחשף כל המידע. לאור הזמן שחולף מאז פנייתנו ולאור תגובות אנשי משרד האנרגיה, קיים החשש כי רק חלק מהמידע יחשף לציבור והדבר מעלה שורה של סימני שאלה. אנו מצפים לפרסומם של הפרוטוקולים במלואם, ללא עריכה או צנזורה, וזאת כדי שניתן יהיה לבחון האופן רציני את מסקנותיה של הוועדה לאור החומרים והדברים שהובאו בפניה".

לפרטים וראיונות: חן לנגר, דובר המרכז 052-7423444